

Pasaulinė Krikščioniškojo gyvenimo bendruomenės asamblėja

San Migelis, Buenos Airės, Argentina

2018 m. liepos 26 d.

Dvasinio įžvalgumo pasauliečių bendruomenė sutaikinimo tarnystėje

Arturo Sosa SJ

Pasaulio Krikščioniškojo gyvenimo bendruomenės Bažnyčios asistentas

Man labai malonu šią dieną dalintis su jumis visais. Tai pirmas kartas, kai dalyvauju Pasaulinėje Krikščioniškojo gyvenimo (KG) bendruomenės asamblėjoje kaip Pasaulio KG bendruomenės Bažnyčios asistentas. Labai ačiū už jūsų šiltą ir brolišką priėmimą.

Kai kurie iš jūsų žino, kad mano asmeninė istorija jaunystėje buvo susijusi su šv. Ignaco kolegijos Marijos sodalicija Karakase, Venesueloje. Dalyvavau Kostkos sodalicijoje, skirtoje jaunesniesiems, o vėliau, paskutiniaisiais vidurinio išsilavinimo metais – šv. Aloyzo Gonzagos sodalicijoje. Per Marijos sodaliciją kasdien atradau laiko asmeninei maldai, dalyvavimui Eucharistijoje ir apaštališkų įsipareigojimų vykdymui šalia savo atsakomybių studijoms ir šeimai. Be abejo, buvimas Marijos sodalicijos nariu buvo labai svarbus mano pašaukimo į Jėzaus draugiją augimui.

Todėl esu be galo dėkingas vadovavusiems Marijos sodalicijai ir savo jaunystės bendrakeiviams. Su jais dalinausi pirmaisiais dvasinio, apaštalinio ir bendruomeninio gyvenimo žingsniais bei susidūrimais su savo šalies socialine tikrove. Toje aplinkoje su užsidegimu išgyvenau Vatikano II susirinkimo eigą ir naują virsmą, kurį jis įnešė į Bažnyčią.

Stiprinti ir gilinti

Pirmojo KG bendruomenės penkiasdešimtmečio jubiliejus yra kvietimas pažvelgti į gausybę gautų dovanų ir jas atpažinti. Tai laikas dėkoti ir atnaujinti sprendimą sekti Viešpačiu tarnaujant Bažnyčiai ir pasauliui. Dėkoti Dievui už gausybę dovanų daugybės žmonių gyvenimuose, kuriuose jie per šį pusę amžiaus atpažino KG bendruomenę kaip asmeninio augimo ir artimesnio sekimo Jėzumi kelią. Dėkoti už visą apaštališką veiklą,

kurią visame pasaulyje tiesiogiai ar netiesiogiai paskatino bendruomenės nariai ir atskiros bendruomenės.

Vatikano II susirinkimas išryškino pasaulietinį Bažnyčios, *Dievo tautos*, pobūdį. Vatikano II susirinkimo įkvėptas gilus Marijos sodalicijos atsinaujinimas leido atsirasti KG bendruomenėms, siekusioms per ignaciškąjį dvasingumą išjudinti Dievo tautos dalį. Atnaujinta Dvasinių pratybų patirtis vedė prie sprendimo sekti Kristumi pasauliečių gyvenime, kuris maitinamas bendruomenine patirtimi ir apaštališkuoju įsipareigojimu.

Susirinkę čia, šioje Pasaulinėje asamblėjoje San Migelyje, Buenos Airėse, ir švęsdami 50-ąjį KG bendruomenės jubiliejų, taip pat jaučiame švelnų Dvasios dvelksmą, kviečiantį stiprinti ir gilinti savo patirtį, kad atsilieptume į naujus iššūkius žmogaus ir krikščionio gyvenime naujojo žmonijos amžiaus aušroje. Patiriame, kaip Viešpats toliau veikia istorijoje, visa sutaikindamas savyje. Jis ir toliau kviečia vyrus ir moteris eiti šiuo dvasiniu, bendruomeniniu ir apaštaliniu keliu, kurį atvėrė KG bendruomenė, ir prisidėti stiprinant pasauliečių Bažnyčią.

Švęsdami šiuos penkiasdešimt metų, paklausykime popiežiaus Pranciškaus balso šioje vietoje, kurią jis taip gerai pažįsta, kadangi jis kalba visai Bažnyčiai ir visiems geros valios žmonėms puikiai suprantama kalba. Jo svajonė yra matyti Vatikano II susirinkimo dvasią, įsikūnijusią Bažnyčioje kaip kūne. Jis svajoja apie Bažnyčią, Dievo tautą, iškylančią iš patirties To, kuris buvo nukryžiuotas ir prisikėlė, kuris surenka savo sekėjus į bendruomenę, tarnaujančią sutaikinant žmones tarpusavyje, su aplinka ir su Dievu. Į bendruomenę, atidžią *laiko ženklams*, įsipareigojusią kovoti už socialinį teisingumą ir žmonių išvadavimą.

Įžvalgumo bendruomenė

Popiežius Pranciškus mums nuolat primena, kaip krikščionio gyvenimas tiek gerais, tiek blogais laikais yra džiaugsmo šaltinis. Gilus ir vidinis džiaugsmas, kurį šv. Ignacas vadina *paguoda*. Džiaugsmas, kylantis atpažinus laisvę tarnauti kitiems. Įžvalgumas – tai raktas į džiaugsmo gyventi kaip Kristaus mokiniai šaltinį. Štai kodėl popiežius Pranciškus kviečia mus įžvalgumą padaryti įprasta savo asmeninio krikščioniško, bendruomeninio ir Bažnyčios gyvenimo dalimi. Paskutiniajame Apaštališkajame paraginyje „Būkite linksmi ir džiūgaukite“ („Gaudete et exultate“) jis grįžta prie šios temos:

„Įžvalgumas šiandien tapo ypač būtinas. Mat dabartinis gyvenimas siūlo didžiulį veiklos bei pramogavimo galimybių, o pasaulis šitai pateikia kaip vertingą ir gerą dalyką. Tokiam nuolatiniam dėmesio dirgesiui išstatyti visi, bet pirmiausia jaunuoliai. Vienu metu galima naršyti dviejuose ar trijuose ekranuose ir sąveikauti skirtinguose virtualiuose

scenarijuose. *Be išmintingo įžvalgumo nesunkiai galime tapti tos akimirkos tendencijų šokdinamomis marionetėmis.*¹

KG bendruomenė tarp kelių *kepalėlių ir žuvų*², kuriais dalinasi su Bažnyčia ir pasauliu, turi asmeninio ir bendruomeninio dvasinio įžvalgumo patirtį. Ignaciškasis dvasingumas mus supažindina su įžvalgumu ir moko paversti jį įpročiu savo krikščioniškame gyvenime. Popiežius Pranciškus paprašė ypatingos Jėzaus draugijos pagalbos paskleisti įžvalgumą Bažnyčios gyvenime. Šis kvietimas skirtas visiems, besidalinantiems ignaciškuoju dvasingumu. KG bendruomenė, kaip šv. Ignaco įkvėptas pasauliečių judėjimas, yra tinkamiausia padėti ugdyti pasauliečių Bažnyčią, pajėgią vadovautis tiek asmeniniu, tiek bendruomeniniu įžvalgumu.

*„Įžvalgumas būtinas ne tik ypatingomis akimirkomis ar tada, kai reikia gvildinti sunkias problemas, priimti esminius sprendimus. Tai ir kovos įrankis siekiant geriau sekti Viešpačiu. Mums įžvalgumo visada reikia, kad gebėtume atpažinti Dievo ir jo malonės metą, neignoruoti Jo įkvėpimų, nenuleisti negirdomis kvietimo augti. Visa tai dažnai vyksta nedidelių ir, regis, nesvarbių dalykų plotmėje, nes didžiadvasiškumas reiškiasi paprastuose bei kasdieniauose dalykuose.“*³

Įžvalgumas yra sudėtingas ir reiklus. Jis reiškia, kad reikia įgyti ir išlaikyti ignaciškąjį *nešališkumą*, kylantį iš tos vidinės laisvės, kuria įveikiame bet kokį prisirišimą prie savų interesų, turtų ar priemonių naudojimo. Jis reiškia, kad reikia ugdyti jautrumą laiko ženklams, mokytis suvokti, kur ir kaip Dvasia veikia šiandienos pasaulyje, socialiniame kontekste, kuriame atsiskleidžia kiekvieno mūsų, mūsų visuomenės ir mūsų aplinkos gyvenimas. Įžvalgumas reikalauja tokios tylos, kuri atsiskiria nuo triukšmo, trukdančio išgirsti Dvasią.

KG bendruomenės Bendruosiuose principuose (BP) kalbama apie reguliarią Dvasinių pratybų praktiką – įžvalgumo mokyklą – kaip *ypatingą mūsų dvasingumo ištaką bei jam būdingą priemonę* (BP, 5). Taip gyva asmeninio ir bendruomeninio įžvalgumo patirtis gali tapti tikra dovana Bažnyčioje ir bet kurios pasaulio veiklos išminties įrankiu, tarnaujant Evangelijos, kuri yra KG bendruomenės *krikščioniško gyvenimo būdo* (BP, 2) pagrindas, džiaugsmui.

Paguoda yra Dvasios dovana, kurios turime atkakliai prašyti. Melstis ir mokyti šios paguodos prašymo maldos – tai būdas, mums padedantis dalintis su kitais Evangelijos

¹ G.E Nr. 167.

² Vienas iš mokinių, Simono Petro brolis Andriejus, jam pasakė: „Čia yra vienas berniukas, kuris turi penkis miežinės duonos kepalukus ir dvi žuvis. Bet ką tai reiškia tokiai daugybei!“

³ G.E. Nr. 169.

džiaugsmu. Ši gili patirtis gimsta iš gilaus susivienijimo su Jėzumi per nuolatinę maldą ir dosnią tarnystę. Rūpinimasis šiais pagrindais yra svarbiausias dalykas tiek naujų KG bendruomenės narių ugdyme, tiek įsipareigojusių narių nuolatiniam dvasiniame augime. Tai dalijimasis su kitais tais keliais *kepalėliais ir žuvimis*, kuriuos Viešpats padaugina, kad užtenka visiems, net ir vėliau prisijungusiems.

Taip įgyvendinama KG bendruomenės charizma: padėti daugeliui tiek bendruomenės viduje, tiek už jos ribų patirti susitikimo su Dvasia džiaugsmą ir įsipareigoti prisidėti išlaisvinant žmones ir perkeičiant visuomenę.

Įžvalgumas visuomet yra pratyba žvelgti į pasaulį, visą jo tikrovę, leisti patirti vidines paskatas ir atsiduoti didesnei tarnystei. Įžvalgumas veda prie veiksmo, tęsiančio Jėzaus pradėtą žmogaus gyvenimo atpirkimą. Tai puikiai žinome iš įsikūnijimo kontempliacijos Dvasinėse pratybose, ji įkvėpė KG bendruomenės 1-ąjį Pagrindinį principą.

Jėzaus draugijos 36-oji Generalinė kongregacija rekomenduoja naudingą priemonę siekiant įgyti ir stiprinti asmeninio ir bendruomeninio apaštalinio įžvalgumo įprotį – dažną *dvasinį pokalbį*, t. y. skirti laiko su kitais paprastumo dvasia dalintis asmeninės maldos ar svarstymo vaisiais. Tai reiškia gilų troškimą klausytis kito ir atidumą vidinėms paskatoms bei naują supratimą, kylantį iš šio klausymosi.

KG bendruomenėje seniai vyksta dvasiniai pokalbiai, ypač reguliariuose grupelių susitikimuose. Bendruomeninio įžvalgumo patirtis yra turtas, kuriuo galima pasidalinti su kitais ignaciškoje šeimoje. Nuolatinės pastangos visose gyvenimo srityse suvienyti tris KG bendruomenės charizmos ramsčius – dvasingumą, bendruomeniškumą ir misiją – ir priemonė, apibūdinama keturiais žodžiais – įžvalgumas, siuntimas, palaikymas ir įvertinimas –, jau davė daug vaisių bendruomenės gyvenime. Tai yra dalis per šiuos penkiasdešimt metų gautų dovanų.

Siekiant praturtinti KG bendruomenės tarnystę Bažnyčiai ir pasauliui, didžiausiu prioritetu turėtų būti šios dovanos išlaikymas ir puoselėjimas kiekvieno nario asmeniniame ir kiekvienos grupelės bendruomeniniame gyvenime, nacionalinėse bendruomenėse ir vienoje Krikščioniškojo gyvenimo bendruomenėje.

Misijos bendradarbiai...

Jėzaus draugija turi labai ypatingą dvasinį ir formalų ryšį su KG bendruomene. Dėl mūsų dvasinio ir istorinio artumo esame įpareigoti dalintis atsakomybe vykdydami misiją skelbti Evangelijos Gerąją Naujieną iš ignaciškosios perspektyvos, kiekvienam iš mūsų gyvenant savąja charizma, gauta pagal pašaukimą į pašvęstąjį ar pasauliečių gyvenimą.

Tai nėra išskirtinė mūsų misijos atsakomybė, nes tai Jėzaus Kristaus misija, kurioje esame pakviesti dalyvauti. Tai skatina mus ieškoti naujų būdų giliau bendradarbiauti tarp KG bendruomenės ir Jėzaus draugijos. Bendradarbiauti Kristaus misijos labui, pagal kiekvieno pašaukimą, nesiekiant apsaugoti savo asmeninių ar bendrų interesų.

Tai, ką pabrėžė Jėzaus draugijos 36-oje Generalinė kongregacija, yra svarbu ir KG bendruomenei, ir visai Bažnyčiai: žmoniją kamuojančių problemų mastas ir tarpusavio susietumas, keliantis didelius ir įvairialypius iššūkius Bažnyčios misijai, yra tokie didžiuliai, kad tik dirbant ir bendradarbiaujant vieniems su kitais – ranka rankon – galime prisidėti prie paveikių sprendimų.

Per pastaruosius penkiasdešimt metų Jėzaus draugija mokėsi bendradarbiauti su kitais vykdydama misiją. Čia taip pat yra daug patirties santykiuose su KG bendruomene. Vaisingo bendradarbiavimo pradžia vykdamas Kristaus misiją, didesnę ir sudėtingesnę nei Jėzaus draugijos ir KG bendruomenės apaštalavimo veikla, – tai pripažinti kiekvieno mūsų pašaukimą ir kiekvienos iš institucijų charizmą. Šis pripažinimas reiškia pagarbą savitiems instituciniams bruožams bei teisėtą ir būtiną kiekvienos iš institucijų autonomiją. Pripažindami kitą, atpažįstame Viešpaties dovanų Jo sekėjams gausą, siekiant kurti naują žmoniją, sutaikytą Kristuje.

Žinome daugybę jėzuitų ir KG bendruomenės narių bendradarbiavimo pavyzdžių, tiek iš šviesiosios, tiek iš tamsiosios pusės. Tai atnešė daug vaisių, bet taip pat ir nesusipratimų ir net konfliktų. Čia dar daug erdvės augti bendradarbiavimui tarp Jėzaus draugijos ir KG bendruomenės, drauge vykdamas Kristaus misiją. Sakyčiau, kad tai vilties iššūkis, kiekvienam iš mūsų atveriantis naują apaštalinį horizontą.

Sutaikinimo ir teisingumo misija

Jėzaus draugijos 36-oji Generalinė kongregacija (GK36) pakartojo pratybą – Šv. Trejybės akimis kontempliavo pasaulį, taip pat, įkvėpta kontempliacijos Meilei gauti, ieškojo Dievo darbo pėdsakų pasaulyje. GK36 išgirdo milijonų priverstinių migrantų, smurto bei augančios ekonominės ir socialinės nelygybės aukų šauksmą. GK36 suprato iššūkį – Gerosios Naujienos skelbimą naujoje skaitmeninėje ekosistemoje, sekuliariose visuomenėse ir ten, kur vyrauja religinis ar ideologinis fundamentalizmas. GK36 patvirtino poreikį tiesti tiltus, skatinti piliečių įsipareigojimus demokratinės politikos santvarkose, kurių veiksmų pagrindas – bendrasis gėris. GK36 pažymėjo aplaidumą nepasiekus susitarimo dėl prastėjančios aplinkos sustabdymo ir atsakingo rūpescio mūsų bendraisiais namais.

Taigi, būdas, kuriuo 35-oji Generalinė kongregacija (2008) suformulavo Jėzaus draugijos misiją – sutaikinimo ir teisingumo misijos bendradarbiai –, buvo dar kartą patvirtintas. Jaučiame kvietimą dalyvauti sutaikinimo darbe, kurį Dievas vykdo mūsų

sužeistame pasaulyje bent trimis glaudžiai susijusiais lygmenimis: sutaikinimas su Dievu, vienas su kitu ir žmonių su kūrinija⁴. KG bendruomenės 1-asis Pagrindinis principas taip pat apima šią kontempliaciją: „Trys dieviškieji Asmenys, žvelgdami į skandalingai susiskaldžiusią žmoniją, nusprendė visiškai atsiduoti žmonėms, kad išlaisvintų juos nuo pančių.“ Jame taip pat atpažįstamas kvietimas: „Jėzus ir mus kviečia be paliovos dovanoti save Dievui bei kurti vienybę tarp žmonių <...> įvairiausiomis mūsų gyvenimo aplinkybėmis.“ Dokumente, kuriame formuluojama bendruomenės charizma, KG bendruomenė siūlo darbuotis dėl vienybės kovojant su bet koku susiskaldymu, kuris veikia žmoniją.

Šie susiskaldymai taip pat veikia socialinius, ekonominius ir politinius santykius, tarpasmeninius santykius ir santykius su aplinka, visuma, kurią popiežius Pranciškus savo Enciklikoje „Laudato Si“ pavadino viena sudėtinga socialine ir ekologine krize. Visas žmogus, visuose lygmenyse, patiria susiskaldymą ir susiskaidymą santykiyje su Dievu, kitais ir kūrinija. Taigi, visi trys sutaikinimo lygmenys negali būti vienas nuo kito atskirti. Sutaikinimas su Dievu neįmanomas, jei tuo pat metu nesusitaikoma su kitais žmonėmis ir su aplinka. Reikia visuminio požiūrio į kovą su šiais susiskaldymais, siekiant daugialypio sutaikinimo, apimančio, žinoma, kovą už teisingumą ir socialinį virsmą, kurio rezultatas – orių gyvenimo sąlygų sukūrimas visai žmonijai ir kiekvienam žmogui.

KG bendruomenės dvasinė patirtis prasideda nuo kiekvieno asmens susitaikymo su savimi, vienijimo patirties, kuri atliepia troškimą žmonių, jaučiančių „neatidėliotą poreikį“ vienyti „savo žmogiškąjį gyvenimą ir krikščioniškojo tikėjimo pilnatvę“⁵. Žmogaus gyvenimo vienovė – tai iššūkis, ypatingai jaučiamas pasauliečių gyvenime, vykstančiame kultūriniame kontekste, kuris pirmenybę teikia žmonių išsisklaidymui ir susiskaidymui. Ignaciškasis dvasingumas visuomet siūlė ieškoti Dievo ir Jį rasti pasaulio viduryje, nenutolstant nuo Jo: priešingai, jis skatina mokytis rasti Dievą visuose dalykuose siekiant visame kame mylėti ir tarnauti.

Darbuotis dėl žmonijos šeimos sutaikinimo ar vienovės yra būtinybė ir užduotis, į kurią esame kviečiami mes, jėzuitai, ir KG bendruomenė. Su savo ypatinga patirtimi jaučiame kvietimą prisidėti prie šios misijos. Esame padrasinti to paties dvasingumo ir ilgos kelionės drauge... nedvejokime, ištirkime naujus bendradarbiavimo būdus ir gilinkime mūsų bendrą tarnystę vykdydami Kristaus misiją šio sužeisto pasaulio viduje.

Savo kalbą noriu pabaigti nuoširdžiais padėkos žodžiais kaip Jėzaus draugijos generalinis vyresnysis. Dėkoju KG bendruomenei už visą kelionę drauge, už tokį gausų

⁴ GK36, D1, 21.

⁵ BP, 4.

apaštalinį bendradarbiavimą ir dvasinius turtus, kuriais dalijotės su daugybe jėzuitų per visus šiuos metus.

Švč. Mergelė Marija Kelrodė, kuriai Ignacas Lojola buvo ypatingai pasišventęs, tegu ir toliau lydi mus mūsų kelionėje ir padeda atsigręžti į Jėzų, savo Sūnų, Jį susitikti, rasti Jame Viltį ir atiduoti savo gyvenimą, kad kiti jo turėtų apščiau.

Labai ačiū.

/Versta iš anglų kalbos, vertė Violeta Kvietkauskaitė, redagavo Rasa Darbutaitė/